

نام و نام خانوادگی:

کد ملی:

طراح سوال: تقی آبادی

تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۳/۱

نام درس: علوم و فنون ادبی پایه دهم انسانی

زمان آزمون: ۷۰ دقیقه

الف) مبانی تحلیل متن، تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)

۰/۵	۱	از میان کلماتک ها گزینه مناسب را بگزینید: الف) (فردوسی- رودکی- سعدی) اورا پدر شعر فارسی می نامند. ب) زبان پارتی در دوره (ساسانیان - اشکانیان- سامانیان) رایج بود.				
۰/۵	۲	عمده ترین ویژگی شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم چیست؟				
۰/۵	۳	عمده ترین عوامل گرایش نویسندگان به فارسی نویسی در سده پنج و ششم را نام ببرید.				
۰/۵	۴	نخستین آثار نظم به زبان فارسی بعد از اسلام در چه مناطقی پدید آمد؟				
۰/۲۵	۵	حداصل سبک خراسانی و سبک عراقی چه سبکی است؟				
۰/۷۵	۶	درستی یا نادرستی هر یک از موارد زیر را بررسی کنید. الف) آثار برجای مانده زبان فارسی باستان، فرمان ها و نامه های شاهان هخامنشی به خط اوستایی نوشته شده است. (درست، نادرست) ب) سبک عراقی در شعر از سده هفتم تا دهم هجری رواج داشت. (درست، نادرست) پ) روح شادی و نشاط و خوش باشی در شعر سبک خراسانی غلبه دارد. (درست، نادرست)				
۰/۵	۷	دوره سامانی در نثر فارسی از تاریخ تا رواج داشت.				
۰/۵	۸	هر یک از موارد ستون سمت راست را به حروف ستون سمت چپ وصل کنید. (دو مورد اضافی است)				
۰/۵		<table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>کاربردهای واژگان کهن استعاره</td> <td>الف) قلمرو زبانی ب) قلمرو فکری ت) قلمرو ادبی</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	کاربردهای واژگان کهن استعاره	الف) قلمرو زبانی ب) قلمرو فکری ت) قلمرو ادبی
الف	ب					
کاربردهای واژگان کهن استعاره	الف) قلمرو زبانی ب) قلمرو فکری ت) قلمرو ادبی					

ب) موسیقی شعر (۶ نمره)

۰/۵	۹	کدام بیت دارای قافیه درونی و کدام بیت ذوقافیتین است؟ الف) طُرفه می دارند یاران صبر من بر داغ و درد/ داغ و دردی کز تو باشد خوشتر است از باغ و وُرد ب) مرده بدم زنده شدم، گریه بدم خنده شدم/ دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم
۰/۲۵	۱۰	ارزش موسیقایی سجع متوازن از دیگر گونه های سجع بیش تر است. درست ○ نادرست ○
۱	۱۱	واژه پیش رو را یک بار با حذف همزه و بار دیگر با همزه به خط عروضی بنویسید و تقطیع هجایی کنید: « ره آورد»
۱/۲۵	۱۲	به توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

	<p>«در پیش بی دردان چرا فریاد بی حاصل کنم / گر شکوه ای دارم زدل، با یار صاحب دل کنم»</p> <p>الف) ردیف را بیابید. ب) واژگان قافیه را بنویسید.</p> <p>پ) حروف قافیه را بیابید. ت) نوع قاعده قافیه را بنویسید. ث) حرف «روی» چیست؟</p>															
۰/۲۵	۱۳	در کدام گزینه «و» صامت است؟ الف) بودن ب) ناودان پ) دوستان ت) آلو														
۰/۲۵	۱۴	<p>کدام گزینه در مورد تعیین وزن شعر درست نیست؟</p> <p>الف) در خط عروضی باید حرکات گذاشته شود. ب) هجای پایانی مصراع ها همیشه کوتاه است. ○</p> <p>پ) تقطیع یعنی قطعه قطعه کردن شعر به هجاها و ارکان عروضی. ○ ت) حرف مشدّد را دو بار می نویسیم. ○</p>														
۰/۵	۱۵	<p>هر یک از اصطلاحات زیر مربوط به حس و حال حاکم بر فضای کدام یک از شعرهای زیر است؟ «یک مورد اضافی»</p> <p>«شادی و نشاط درونی، رزمی و کوبنده، غم و اندوه»</p> <p>الف) زمین آمد از سُم اسپان به جوش / به ابر اندر آمد فغان و خروش</p> <p>ب) زین درد، خون گریست سپهر و ستاره هم / خون گشت، قلب لعل و دل سنگ خاره هم</p>														
	۱۶	وزن شعر زیر را بنویسید.														
		<p>کی رفته ای زدل که تمنا کنم تورا کی بوده ای نهفته که پیدا کنم تورا</p>														
۲																هجانویسی ۱
																نشانه‌گذاری
																هجانویسی ۲
																نشانه‌گذاری
پ) زیبایی‌شناسی (۶ نمره)																
۰/۷۵	۱۷	<p>بیت زیر را از نظر تناسب های آوایی (واج‌آرایی، واژه‌آرایی، جناس) بررسی کنید.</p> <p>پیش از اینت بیش از این، اندیشه عشاق بود / مهرورزی تو با ما شهره آفاق بود</p>														
۲	۱۸	<p>در عبارت زیر سجع ها را بیابید و نوع آن را شناسایی کنید. کدام سجع ارزش موسیقایی بیشتری دارد.</p> <p>الف) تنی چند متفق سیاحت بودند و شریک رنج راحت. ب) مُلک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع.</p> <p>پ) بزرگان گفته اند: دولت، نه به کوشیدن است؛ چاره کم جوشیدن است.</p>														
۰/۷۵	۱۹	<p>در بیت زیر واژه های و سجع..... می سازند.</p> <p>تنی چند متفق سیاحت بودند و شریک رنج راحت.</p>														
۰/۵	۲۰	<p>کدام واژه ها با هم دارای آرایه اشتقاق هستند؟ صامت های مشترک آنها را شناسایی کنید؟</p> <p>نوح تویی، روح تویی، فاتح و مفتوح تویی / سینه مشروح تویی، بر در اسرار مرا</p>														
۱	۲۱	<p>در کدام بیت آرایه ترصیع و در کدام بیت آرایه موازنه دیده می شود؟ چرا؟</p> <p>الف) ز گرز تو خورشید گریان شود/ ز تیغ تو بهرام بریان شود</p> <p>ب) ای منور به تو، نجوم جمال / ای مقرر به تو، رسوم کمال</p>														

۱	<p>گونه جناس را در بیت‌های زیر شناسایی کنید. (همسان، ناهمسان: اختلافی، افزایشی، حرکتی)</p> <p>الف) در دل، عطش عشق خدایی ما راست / دیوانهٔ وصلیم و جدایی ما راست</p> <p>ب) زد به دلم در آتشی، عشق بتی که نام او / زُهره و آفتاب را زُهره به آب می کند</p> <p>پ) گر مرا او را این نظر بودی مدام / چون ندیدی زیر مشتی خاک، دام</p> <p>ت) هر که گوید کلاغ چون باز است / نشنوندش که دیده ها باز است</p>	۲۲
ت) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)		
۰/۵	<p>متن های زیر دارای چه گونه نثری اند؟ (۲ مورد اضافه)</p> <p>«ساده، موزون، فنی، مصنوع»</p> <p>الف) بازرگانی بود بسیار مال و او را فرزندان در رسیدن و از کسب و جرئت اعراض نمودند و دست اسراف به مال او دراز کردند. (کلیله و دمنه)</p> <p>ب) چشم ما را ضیای خود ده؛ و ما را آن ده که آن به (خواجه عبدالله انصاری)</p>	۲۳
۱/۷۵	<p>حکایت زیر را بخوانید و به پرسشها پاسخ دهید.</p> <p>پارسا زاده ای را نعمت بیکران به دست افتاد، فسق و فجور آغاز کرد. باری به نصیحتش گفتم: ای فرزند، دخل آب روان است و عیش آسیاب گردان.</p> <p>چه دخلت نیست خرج آهسته تر کن / که می گویند ملاحان سرودی، اگر باران به کوهستان نبارد / به سالی دجله گردد خشک رودی (گلستان سعدی)</p> <p>الف) دو ویژگی ادبی در متن بیابید.</p> <p>ب) دو ویژگی زبانی در متن پیدا کنید.</p> <p>ج) از نظر قلمرو فکری و لحن متن را بررسی کنید.</p>	۲۴
۱	<p>بیت‌های زیر را از نظر ویژگی های قلمرو زبانی بررسی کنید. (دو مورد) (سبک خراسانی)</p> <p>جهانا چه بدمهر و بدخو جهانی / چو آشفته بازار بازارگانی</p> <p>به درد کسان صابری اندرو تو / به بدنامی خویش همداستانی</p> <p>به هر کار کردم تو را آزمایش / سراسر فریبی، سراسر زیانی</p> <p>و گر آزمایش صد بار دیگر / همانی همانی همانی همانی (منوچهری)</p>	۲۵
۰/۷۵	<p>با توجه به متن زیر، پاسخ درست را بگزینید.</p> <p>مرا بسود و فرو ریخت هر چه دندان بود / نبود دندان، لا بل چراغ تابان بود</p> <p>سپید سیم زده بود و درّ و مرجان بود / ستارهٔ سحری بود و قطره باران بود</p> <p>یکی نماند کنون زان همه، بسود و بریخت / چه نحس بود! همانا که نحس کیوان بود</p> <p>نه نحس کیوان بود و نه روزگار دراز / چه بود؟ مَنّت بگویم: قضای یزدان بود...</p> <p>همیشه شاد و ندانستی که غم چه بود / دلم نشاط و طرب را فراخ میدان بود</p> <p>الف) در این متن واژه های فارسی تقریباً زیادی به کار رفته است که از ویژگی های سبک خراسانی است. (درست ○ نادرست ○)</p> <p>ب) در بیت نخست یک تشبیه یافت می شود. (درست ○ نادرست ○)</p> <p>پ) قالب شعر غزل است. (درست ○ نادرست ○)</p>	۲۶
کامیاب باشید		

